

HAC VE UMRENİN FAZİLETLERİ*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve'l-âkıbetü li'l-müttakîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn...

İ'lemû eyyühe'l-ihvân... İne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh... Ve enne efdale'l-hedyi hedyü muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

الْجِهَادُ وَاجِبٌ عَلَيْكُمْ مَعَ كُلِّ أَمِيرٍ، بَرًّا كَانَ أَوْ
فَاجِرًا، وَإِنْ هُوَ وَعَمِلَ الْكَبَائِرَ؛ وَالصَّلَاةُ وَاجِبَةٌ
عَلَيْكُمْ خَلْفَ كُلِّ مُسْلِمٍ، بَرًّا كَانَ أَوْ فَاجِرًا، وَإِنْ
هُوَ وَعَمِلَ الْكَبَائِرَ؛ وَالصَّلَاةُ وَاجِبَةٌ عَلَيْكُمْ عَلَى
كُلِّ مُسْلِمٍ يَمُوتُ، بَرًّا كَانَ أَوْ فَاجِرًا، وَإِنْ هُوَ وَعَمِلَ
الْكَبَائِرَ

(د.ع.طب.ق. عن أبي هريرة)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

RE. 201/1 (*El-cihâdu vâcibün aleyküm mea külli emirin, berran kâne ev fâciren, ve in hüve amile'l-kebâire; ve's-salâtü vâcibetün aleyküm halfe külli müslimin, berren kâne ev fâciren, ve in hüve amile'l-kebâire; ve's-salâtü vâcibetün aleyküm alâ külli müslimin yemûtü, berren kâne ev fâciren, ve in hüve amile'l- kebâire.*)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

“—Mefhar-i mevcûdât Muhammed Mustafâ râ salevât!” [Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

“—Seyyidü's-sâdât Muhammed Mustafâ râ salevât!” [Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

“—Habîb-i Hüdâ Muhammed Mustafâ râ salevât! [Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

Cenab-ı Feyyâz-ı Mutlak Hazretleri, iki cihanın serveri, sevgili Peygamberimizin şefaatine cümlemizi nâil eylesin...

a. Cihadın Farz Oluşu

Ebû Dâvud, Ebû Ya'lâ, Taberânî ve Beyhakî, Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹

الْجِهَادُ وَاجِبٌ عَلَيْكُمْ مَعَ كُلِّ أَمِيرٍ، بَرًّا كَانَ أَوْ
فَاجِرًا، وَإِنْ هُوَ وَعَمِلَ الْكَبَائِرَ؛ وَالصَّلَاةُ وَاجِبَةٌ
عَلَيْكُمْ خَلْفَ كُلِّ مُسْلِمٍ، بَرًّا كَانَ أَوْ فَاجِرًا، وَإِنْ
هُوَ وَعَمِلَ الْكَبَائِرَ؛ وَالصَّلَاةُ وَاجِبَةٌ عَلَيْكُمْ عَلَى
كُلِّ مُسْلِمٍ يَمُوتُ، بَرًّا كَانَ أَوْ فَاجِرًا، وَإِنْ هُوَ وَعَمِلَ
الْكَبَائِرَ

(د.ع. طب. ق. عن أبي هريرة)

RE. 201/1 (*El-cihâdu vâcibün aleyküm mea külli emirin, berran kâne ev fâciren, ve in hüve amile'l-kebâire; ve's-salâtü vâcibetün aleyküm halfe külli müslimin, berren kâne ev fâciren, ve in hüve amile'l-kebâire; ve's-salâtü vâcibetün aleyküm alâ külli müslimin yemûtü, berren kâne ev fâciren, ve in hüve amile'l-kebâire.*)

(*El-cihâdu vâcibün aleyküm*) “Gaza, savaşmak sizin üzerinize vaciptir, (*mea külli emirin*) her komutanla beraber. (*Berran kâne ev fâciren*) Komutan ister iyi olsun, ister fasık olsun; (*ve in hüve amile'l-kebâire*) isterse büyük günah işlesin.”

¹ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.VII, s.64, no:2171; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.121, no:5083; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.II, s.56, no:6; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.3, no:9242; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XLVII, s.207; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.122, no:2638; Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.II, s.369, no:1512; Ebû Hüreyre RA'dan.

(*Ve's-salâtü vâcibetün aleyküm*) “Cemaatle namaz kılmak da vaciptir, (*halfe külli müslimin*) her Müslümanın ardında kılınır. (*Berren kâne ev fâciren*) İmam iyi de olsa, fâcir de olsa; (*ve in hüve amile'l-kebâire*) hatta büyük günah da işlese.

(*Ve's-salâtü vâcibetün aleyküm alâ külli müslimin yemûtü,*) “Ölen her Müslümana cenaze namazı kılmak da vaciptir. (*berren kâne ev fâciren*) Ölen ister iyi, ister fâcir olarak ölsün; (*ve in hüve amile'l-kebâire*) isterse büyük günah işlemiş olsun.”

Bu hadis-i şeriften geçen hafta bahsetmiştim ama, bu hafta yine biraz bahsetmeyi uygun görüyorum.

Gerektiği zaman savaşmak, sizin üzerinize vaciptir. Her emir ile, her kumandan ile beraber savaşacaksınız; o kumandan ister iyi müslüman olsun, isterse günahkâr olsun.

Büyük günahları da işlemiş olsa, o büyük günahları dolayısıyla siz onunla cihad etmekten kaçamazsınız, kurtulamazsınız. Kaçarsanız, yapmak istemezseniz mes'ul olursunuz, günahkâr olursunuz.

Eskiden muharebelerde herkesin muhitinin insanları muharebeye girermiş. Muhitinin insanı dövüş yaparmış. Eğer o muhitin insanı o dövüşte aciz kalırsa, o zaman başka muhitlerden de ona yardımcı gidermiş. O muhitin insanı yettiği takdirde, düşmana karşı kâfi geldiği takdirde, diğer memleketlerde olan insanların oraya

yardımı borç değil. Ne zaman orası aciz kalırsa, yardıma muhtaç oldukları takdirde, yardım borç olur.

Ama bugün öyle değil tabi. Bugün kanunun altında istenildiği gibi onlar idare ederler işi.

Vakit namazlarını cemaatle kılmak namaz, sizin üzerinize borçtur. İyi de olsa, fâcir de olsa her Müslümanın ardında namaz kılın! Hattâ büyük günah işlemiş bile olsa...

Tabii iyisini bulursak daha iyi. Fakat iyisini bulamadığımız takdirde, öne geçen imamı da boş bırakmamak gerekir. “Bunun arkasında namaz kılınmaz!” diyerek kaçmak caiz olmaz.

Eğer imam büyük günah işlemiş olsa bile, ona ittiba edilip camiye boş bırakmayacağız. Çünkü gitmezsek cami boş kalır, muattal kalır, hepimiz mes’ul oluruz.

Şimdi ikinci bir namaz, cenaze namazı. Her ölen müslüman için cenaze namazı kılmak üzerimize borçtur. Ölen ister iyi, ister fâcir olarak ölsün; isterse büyük günah işlemiş olsun.”

Bir cenaze geldi, biliyoruz ki günahkâr bir adam. Çok kabahatleri var, çeşitli günahlar işlemiş.

“—Bunun arkasından cenaze namazını kılmayalım. Kalsın bu burada... Bir daha keratalar böyle yapmasın!” demek doğru olmaz.

Böyle yapmasınlar. Hani hıristiyanlar istemedikleri adamları, kendilerine uymayan adamları

aforoz yapıyorlar da cenazelerini kaldırmıyorlar. O adam da o aforozdan korkarak, papazlarına itaat etmek mecburiyetinde kalıyor. Çünkü cenazesi açıkta kalıyor sonra. Ama Müslümanlıkta böyle bir şey emredilmemiştir.

Cenaze namazı, her Müslümanın üzerine farz-ı kifâye tarikiyle farzdır. “*Lâ ilahe illallah, Muhammedün rasûlü'llah*” diyen kimse bizim mezhebimizce müslümandır. Ama kabahati çokmuş, günahı çokmuş, kusuru çokmuş; o bizi alâkadar etmez. Kul ile Allah'ın arasındaki işe vakıf değiliz. Olur ki o adam tevbe etmiş olabilir. Çünkü bizde, can hulkuma gelinceye kadar tevbe etmek vardır.

Can hulkuma gelmeden biraz evvel:

“—Yâ Rabbi! Ben ne kadar fena bir adamım. Tüh tüh, bana bu kadar varlık verdin, saltanat verdin, sağlık verdin, her şeyler verdin de ben ne nankör insanmışım. Bu kadar kabahatleri ben mi yaptım, tevbeler tevbesi yâ Rabbi!” diye bir nedamet etti mi, bir pişman oldu mu affedilebilir.

Allah-u Teâlâ'nın rahmeti ne kadar bol... Seninki benimki gibi değil ki. Belki affetti, ne bileceksin?

Onun için her müslüman ki ölmüştür onun cenazesini kılmak müslümana borçtur. Velew ki üç kişi de olsa cenaze namazını kılınca, diğer müslümanlardan bu borç düşer. Bakın açık tabir: (*Berran kâne ev fâciren.*) “Ber de olsa, fâcir de olsa...”

Berr; iyi insana diyorlar, tam müslüman. *Fâcir*; kabahatli, günahkâr. Tekrar bunu te'yid ediyor: (*Ve in hüve amile'l-kebâir*) “İsterse o kebaire denilen büyük günahları da işlemiş olsun.”

Mesela içki içiyor, kumar oynuyor, zina yapıyor; büyük günahlar bunlar. Bunları işlemiş olsa dahi bizim vazifemiz, oraya kim gelirse gelsin, Allah için cenaze namazını kılıyoruz. Ona da bir dua etmek borcumuz. Allah kabul ederse ne a'lâ, etmezse ne bilelim. Allah ne yaparsa yapar.

Burada *fâcir* kelimesi var ya, *fâcir* kelimesinde şöyle bir izah var. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²

إِنَّ اللَّهَ لَيُؤَيِّدُ هَذَا الدِّينَ بِالرَّجُلِ الْفَاجِرِ
(خ. عن أبي هريرة)

(*Inna'llàhe le-yüeyyidü hâzê'd-dîne bi'r-racüli'l-fâciri.*) “Allah-u Teâlâ bu dini hiç beklemediğin bir *fâcir* ile de kuvvetlendirir, te'yid eder.”

Mutlaka iyi insan olması şart değil. Cenâb-ı Hak, günahkâr bir insana da, kötü bir insana da istemeyerek hizmet ettirir İslâm'a... Bugüne kadar görüldüğü gibi.

² Buhârî, *Sahîh*, c.X, s.283, no:2834; Kudâî, *Müsnedü's-Şihâb*, c.II, s.159, no:1097; Abdü'r-rezzak, *Musanef*, c.V, s.269, no:9573; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kudâî, *Müsnedü's-Şihâb*, c.II, s.159, no:1096; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.V, s.549, no:9568; Nu'man ibn-i Amr ibn-i Mukran RA'dan.

b. Cihad Kıyamete Kadar Devam Edecek

Osman Gazi'nin Orhan Gazi'ye bir vasiyetnamesi var. Çoğunuz belki bilir o vasiyetnameyi. O vasiyetnamesinde diyor ki:

“—Oğlum askerini muharebeden uzak kılma, arayı açma! Her sene bir muharebe bul, asker muharebeden soğumasın. Taze taze harplere gitsin!”

Harplere gitmek suretiyle de ma'lûm tecrübesi artar, bilgisi artar, cesareti artar, kuvveti artar.

Eski devirlerdeki muharebelerde böyle harbiye mektep- lerinden çıkmış paşalar, zabitler yoktu. Herkes kendi başına yetişirdi. Birisi geçer başlarına, o kumanda ederdi. Meselâ, Hâlid ibn-i Velid. Ne mektebi var, ne medresesi var. Belki okuması yazması ne kadardır kim bilir. Ama bütün muharebelerde şân vermiş bir kumandan.

Sebebi? Daima harbe gire gire, tecrübe kazanıyor insan. Harp usullerini öğreniyor. Öğrenince, o mekteptekinden daha güzel öğrenmiş oluyor ve muvaffak harplerde oluyor.

Onun için, harplerin devamı memleketler için daima faydalıdır.

Deylemî, Enes ibn-i Mâlik RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:³

³ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.VII, s.63, no:2170; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IX, s.156, no:18261; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VII, s.287, no:4311; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.86, no:2465; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

الْجِهَادُ مَا ضُمَّ مِنْذُ بَعَثَنِي اللَّهُ تَعَالَى إِلَيَّ أَنْ يُقَاتِلَ آخِرُ
أُمَّتِي الدَّجَالَ، لَا يُبْطِلُهُ جَوْرُ جَائِرٍ وَلَا عَدْلُ عَادِلٍ

(الديلمى عن أنس)

RE. 201/2 (El-cihâdü mâdın, münzü beaseniya'llàhu teâlâ ilâ en yukàtile âhiru ümmetî ed-deccâle, lâ yubtiluhu cevru câirin, ve lâ adlü àdilin.)

(El-cihâdü mâdın) “Cihad geçerlidir; (münzü beaseniya'llàhu teâlâ ilâ en yukàtile âhiru ümmetî ed-deccâle) benim baas olduğum günden, Deccal’la yapılacak gazaya kadar. (Lâ yubtiluhu cevru câirin, ve lâ adlü àdilin) Onu zalimin zulmü ve adilin adaleti iptal edemez, kaldıramaz.”

Cihad kıyamete kadar bakidir, yani hükmü câridir. Cihadı kimse durduramaz. Dünya ittifak etse;

“—Yahu dövüşmeyelim. İşte hudutlarımızı ayırdık. Herkes kendi memleketinde istediği gibi rahat yaşasın. Şu dövüşü kaldıralım ortadan.” deseler, buna kimse muvaffak olamaz.

Bu Allah-u Teâlâ'nın hükmü. Cari olacak, dünyada insanlar dövüşecekler. Dövüşünce mağlup olan, acısını çıkarmak için daha üstün bir kuvvet hazırlayacak. Döven daha üstün kuvvet hazırlayacak. İşte bugün aylara çıkarlar, göklere giderler, her yere giderler. Hep bu dövüşlerin neticesindeki gayretler oluyor bunlar.

Onun için cihad bitmez. Daima biz de her zaman için cihada hazır olmalıyız. Bu ümmetin en sonunda Deccal denilen bir belâ gelecek. Allah muhafaza etsin... Bu Deccal'a kadar bu muharebeler durmadan devam edecek. Hiç kimse durduramaz, iptal edemez. Hiçbir zalimin zulmü bunu durduramaz. En adil hükümdar da bunun önüne geçemez. Onlar da durduramaz.

Eskiden, "Cihad olsa da harbe gitsek!" diye can atarlarmış müslümanlar. Çünkü cihaddaki şehadet kadar büyük mertebeyi insanlara veren bir şey yok. Onun için müslümanlar ona can atıyor;

"—Şu harbe girsem de bir şehidlik mertebesine nail olabilsem de Allah-u Teâlâ'nın o ahiretteki büyük lütuflarına mazhar olabileyim!" diye arzu ediyorlar.

Harpten korkmak kadar, harbin oluşundan korkmak kadar kötü bir şey yoktur.

Dün sadakat meselesini okuyordum, orada bir mesele gördüm, hoşuma gitti:

Adamın birisi sadakat okuyor, doğruluk. "Doğruluğu hepimiz biliyoruz ama bunun mânâsındaki incelik nedir de bu kadar bunun üzerinde durulmuş; gideyim şunu filan alimden öğreneyim!" diyor.

Gidiyor, işte bakıyor içeriye girecek, köşede bir yılan duruyor orada. Korkuyor adam yılanı görünce.

Adam diyor ki:

“—Gel gel! Neden çekiniyorsun?” Tabire bakınız:

“—Kim Allah’tan başkasından korkarsa, o insan hakikati imana ulaşamaz!”

O adamın sözü... Oturuyor yanına adamın, adam soruyor:

“—Derdiniz ne, niçin geldiniz evladım?”

“—Efendim ben sadakati öğrenmek için geldim. Bana sadakati tarif eder misiniz?” diyor.

Adamın yanında mangal mı sobamı ne varsa. Kızgın bir demir varmış ateşin içerisinde, kıpkırmızı olmuş demir. Belki onun geleceğini keşfetti de onun için hazırladı onu orada... Veli bir zat çünkü. Demiri ateşin içerisinde alıyor, kırmızı demiri elinde tutuyor;

“—Oğlum, sadakat istiyordun ya işte buna derler.” diyor. Tabii, bundan sen ne anlarsan anla!

Demek istiyor ki:

“—Bütün eşyada tasarruf Allah-u Teâlâ’nın takdiriyledir, iradesiyledir. Gördüğümüz bütün eşya, kendi başlarına hiç birisi fail-i muhtar değildir.”

Bugün mikrop devri ya, hepimizin ödü kopuyor mikroptan. Nedir o mikrop dediğimiz? Göremediğimiz ufacık bir canlı. Gözümüz de görmüyor onu. Ancak mikroskop yardımıyla sen görebiliyorsun. O mikrop dendi miydi de ödümüz patlıyor şimdi. Aman bize de gelirse, bulaşırsa, ocağımızı söndürür diyerekten.

Nedir yahu? Gözünle göremediğin ufacık bir canlı. O canlıda ne kuvvet vardır ki senin ocağını söndürsün, senin koca vücudunu ortadan kaldırsın?

Ama kudret Allah'ındır, onda bir şey yok. O ufacık bir mahluk işte. Kudret Allah'ın olduğu için, Allah-u Teâlâ kudretinin tesirini o ufacık bir şeyde halk ediyor, koca adamın vücudunu kaldırıyor ortadan. Aklımız ermez tabi bu işe!

Koca adam mikroba karşı mukavemet edemedi. Ordulara karşı mukavemet ediyor, kurşun yiyor, silah bıçak yiyor, her şey yiyor dayanıyor da şu ufacık mahlukun acısına dayanamıyor. Getirdiği zehire dayanamadı, öldü gitti.

Tabii burada kudret-i ilahiyenin tesirini gösteriyor Cenab-ı Hak:

“—Bak ben nasıl yaparım! İşte o ufacık mahlûkla da istediğimi böyle yaparım! Senin göremediği o ufacık mahlukla senin canına okurum!” diyor.

Sen de bundan korkar kaçarsın. Elbette kaçacağız. Ama tesirin Allah'tan olduğunu bilmek lazım. O mikrop eğer kendi başına yapsaydı, kimse kalmazdı dünyada, herkes ölürdü. Fakat kiminse mukadder ona gidiyor. O ölüyor ötekiler kurtuluyor. Yoksa o hakikaten kendi yayılsa etrafa...

Bize bir vakit doktorlar onun dersini verdilerdi. Şimdi bu tükürüklü, veremli bir adam tükürürse, tükürüğünden şu kadar milyon mikrop yayılmış etrafa... E oradan geçenler hepsi nasıl olsa

teneffüs edecek. Vay halimize! İnsanların yaşamaması lazım. Fakat Allah-u Teâlâ kimi hasta edecekse ona bulaşıyor, kimi kurtaracaksa kurtulup gidiyor.

Şimdi eğer eşyanın kudreti bizatihi kendinde olsaydı, İbrahim AS'ı niçin ateş yakmadı? Niçin yakamadı? Önümüzde bir hadise. Bütün milletler de bunda müttefikler.

Eğer su da bizatihi boğmak elinden geliyorsa, niçin Mûsa AS'ı ve ashabını boğmadı, boğamadı?

Eğer bıçak bizatihi kesmek kendi elindeyse, niçin İsmail AS'ı kesmedi?

Demek ki bütün eşyada tasarruf Allah-u Teâlâ'nındır. Allahu Teâlâ kime ne diyorsa o olur, başkası olmaz.

Onun için Cenâb-ı Hak cümlemizi affetsin... Tefikât-ı samedâniyyesine mazhar etsin... Kendisine candan sarılan, sıdk ile sarılan bahtiyar kullarının arasına bizleri de kabul etsin...

Şimdi o sadakat sahibi demiri elinde tutuyor da yakmıyor elini. Niçin? Allah yakma diyor. Yakma dedi miydi yakamaz o artık.

“—E bize niçin demiyor? Bize de dese ya?”

Haa.., Allah-u Teâlâ sevdiğine veriyor bunu, herkese vermiyor. Kim sevildiyse, o sevilenlerde bu tahakkuk ediyor. Sevilmeyenlerde bir şey yok. O ufacık bir canlı, canına okuyor onun için.

Demek ki bu cihad, kıyamete kadar böyle bâki olacak. Onun için müslüman, cihad oldu mu canla başla koşmalı! Hem de yaşım benim 60'ı geçti, yaşım 70'i geçti de dememesi lazım. Şimdi kanunlar var ya. Kanunlarda işte 45 yaş mıdır, 46 yaş mıdır; ondan sonrasını almaz.

Fakat öyle bir şey oldu muydu, bu fedakâr orduların içerisine katılıvermek lazım! Benim yaşım 60-70 ama ben iş beceririm.

Şöyle bir vakıa var. Hendek Muharebesi oldu ya. Hendek Muharebesi hepimiz için büyük bir nümunedir. Tabi o zamana kadar muharebelerin çeşitli usulleri var ama o Hendek usulünü bilen yok. Selman-ı Farisi öğretiyor hendek kazma usulünü. Hendek kazıyorlar Medine-i Münevvere'nin bir tarafına...

Hacca giden efendi kardeşler bilirler ki, bizi ziyaret ettiriyorlar Medine-i Münevvere'de. Uhud'a götürdüler işte Kuba'ya götürüyorlar ve beş tane caminin bulunduğu bir yere götürüyorlar. İşte o beş tane caminin olduğu yer, hendeğin açıldığı yerdir. Düşmanın geleceği yolun önü. Düşman oradan geçemesin diyerekten oraya hendeği kazmışlar.

O camilerden birisi Hz. Ebû Bekr-i Sıddık'ın, birisi Hz. Ömer'in, birisi Hz. Osman'ın, birisi Hz. Ali'nin. Buraları kumandanlık yerleriymiş yani, buralardan düşmana karşı askerlerinin kumandalarını yaparlarmış. Burayı şimdi gidip görüyoruz, hakikatte bu. Caminin kendisi ufacık bir şey, işte ne olacak.

O zaman, 90 yaşındaki gâvur atına hendeği atlatıyor. Tarihte okuduğum bir hadise. Düşmandaki gâvur bizim tarafa atını hendekten atlatıyor. Maharetli bir adam demek ki. Atlatır atlatmaz. Hz. Ali Efendimiz karşısına dayanıyor herifin. Tabi miğferleri var yüzlerinde. Kimse karşısındakinin kim olduğunu bilmiyor. Soruyor o adam:

“—Sen kimsin?”

“—Ben Ali’yim!” diyor. “Rasûlüllah’ın damadı. Ebu Talib’in oğluyum.”

“—Haa sen çok gençsin. Ben sana kıyamam, çekil buradan!

Benim karşıma benim gibi bir tecrübeli adam gelsin!” diyor.

Usul o zaman muharebelerde böyleymiş.

Hz. Ali Efendimiz diyor ki:

“—Sen benim gençliğime bakma, burası dövüş yeri! Kim kimin hakkından gelirse odur.” diyor.

Bir at oyunu oynatıyor Hz. Ali Efendimiz orada. O at oyunuyla bir duman kaldırıyor ortaya... Bugünkü sis gibi... Gâvur şaşırıyor, “Ne yapıyor bu?” diye. O şaşkınlık arasında, vurduğu kılıcı ile adamı yere düşürüyor.

Allah bizi affetsin... Yani 90 yaşındaki gâvurun harbe geldiğini görünce, bugün bizim böyle, “Altmışı geçtim ben artık, yapamam bu işi!” dememiz de gülünç olur. Müslüman daima cesur, daima atılgan, daima hünerli olacak. Düşmandan kat’iyyen korkmak yok!

Bak bu adam ne güzel söylemiş:

“—Allah’tan başkasından korkanın imanını sağlam değildir! Sen bu yılandan ne korkuyorsun?” diyor.

Allah hepimize böyle iman, böyle şecaat, böyle kemâl ihsan buyursun...

c. Hacda Hayız ve Nifas Meselesi

Ebû Dâvud ve Ahmed ibn-i Hanbel, Abdullah ibn-i Abbas RA’dan rivayet etmişler:

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁴

الْحَائِي ضُ وَالنَّفْسَاءُ، إِذَا أَتَتْ عَلَى الْوَقْتِ تَغْتَسِلَ
نِ وَتُحْرِمَانِ، وَتَقْضِيَا نِ الْمَنَاسِكَ كُلَّهَا، غَيْرَ
الطَّوَّافِ بِالْبَيْتِ

(د. حم. عن ابن عباس)

RE. 201/3 (*El-hàidu ve'n-nüfesâü, izâ etetâ ale'l-vakti tağsilâni ve tahrîmâni, ve takdîyâni'l-menâsike küllehâ, gayra't-tavâfi bi'l- beyti.*)

(*El-hàidu ve'n-nüfesâü*) “Hayızlı ve lohusa kadınlar, (*izâ etetâ ale'l-vakti tağsilâni ve tahrîmâni*) mikada geldiklerinde yıkanır, ihrama girerler, (*ve takdîyâni'l-menâsike küllehâ*) bütün menâsiki yaparlar; (*gayra't-tavâfi bi'l-beyti*) ancak Beytullah’ı tavaf edemezler.”

⁴ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.V, s.65, no:1482; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.363, no:3435; Abdullah ibn-i Abbas RA’dan.

Hacılarımızın arasında şimdi bugün kadınlarımız da çok gidiyor. Yaşlı kadınlarda olmaz ama genç kadınların özür halleri oluyor, bazen doğum halleri oluyor. Hanımlar o halleriyle hacca geldiklerinde, bu özürlü halleriyle beraber guslederler, yıkanırılar ve ihrama girerler. Sonra bütün hac vazifelerini yaparlar.

Arafat'a çıkar, Mina'da oturur, Müzdelife'deki vazifelerini yapar. Namazını kılmaz ama haccı yapar. Bir tek Beyt'i tavaf edemez. Bu özür hali zâil oluncaya kadar bekler. O özür zâil olduktan sonra gusleder, ondan sonra tavafını yapar.

d.Allah'ın Himayesindeki Kimseler

Şîrâzî. Câbir RA'dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁵

الحَاجُّ، وَالْمُعْتَمِرُ، وَالغَازِي فِي سَبِيلِ اللّٰهِ، وَالْمُجَّ
مَعٌ فِي ضَمَانِ اللّٰهِ؛ دَعَاهُمْ فَأَجَابُوهُ، وَسَأَلُوهُ فَ
أَعْطَاهُمْ

(الشرازی عن جابر)

RE. 201/4 (*El-hàccü, ve'l-mu'temiru, ve'l-gàzî fî sebîli'llâh, ve'l- mücemmiu fî damâni'llâh; deàhüm feecâbûhü, ve seelûhü fea'tâhüm.*)

(*El-hàccü,*) "Hacı, (*ve'l-mu'temiru*) umreci, (*ve'l-gàzî*) gazâ eden kimse, (*ve'l-mücemmiu*) bir de Cuma namazına giden

⁵ *Kenzü'l-Ummâl*, c.V, s.13, no:11814; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XII, s.162, no:11679.

kimse; (*fî damâni'llâh*) bunlar bu ibadetleri yaptıklarından dolayı Allah'ın hıfz ü himâyesine alınmış kimselerdir.”

(*Deâhüm*) “Bunlar yalvarırlar ya, gerek hacda gerek namazlarından sonra dua ederler; (*feecâbûhü*) bunların duasına Cenab-ı Hak icabet eder. Başkalarınınkine değil, bunlarınkine bâhusus icabet eder. (*Ve seelûhü fea'tâhüm*) Eğer bir şey isterlerse, Allah-u Teâlâ bunlara istediklerini verir.”

Bunlar Allah yoluna canlarını böyle sevk eden insanlardır.

Mükafatları da ona göredir.

Umreci ile hacı arasındaki fark ne?

Hacı, Zilhicce'de gelip Arafat'a çıkan, burayı ziyaret eden kimse... Umreci de bu zamanın dışında gelip burayı ziyaret eden kimse...

Hac mevsimde olursa hac oluyor; hem hac hem umre olabiliyor. Bu mevsimin dışında insan burayı ziyaret ederse, ancak umreci olabiliyor; hac yapamıyor. Hac sadece Zilhicce ayı içinde, belli zamanda, belli farzları olan bir ibadet...

Hacı, umreci, savaşçı, gazaya giden... Bunlar Allah yoluna girmiş insanlar demektir. Masrafları fî sebîlillahtır, mükâfatı bire yedi yüzdür.

Bu kitabın [*Râmûzü'l-Ehâdîs*] usulü harf üzerinedir. Hadis-i şerifler elif-be sırasına göre, ilk harflerine göre sıralanmışlardır. Burada Cim harfine, Ha harfine ait neler varsa, bunları sıralamış hep o harflerle.

Sahîh-i Buhârî gibi, *Sahîh-i Müslim* gibi, *Tergîb-
Terhîb* gibi kitaplarda hadis-i şerifler meseleler
üzerinedir. Meselâ, namaz meselesinde ne kadar
hadis varsa onları toplamıştır. Oruç meselesine
dair ne kadar hadis varsa onları toplamıştır.
Onları açıklar.

Burada öyle değil ama. Burada hadis-i şerifler
harf sırasına göre yerleştirildiği için, her
meselede bir veya iki ne kadar hadis-i şerif
varsa onlar okunuyor. Cihad'ı bitirdi, hayız'a
geçti. Hayız'dan şimdi hacıya geçiyor.

Şimdi burada bir mesele hatırıma geldi:

İnsanlar ihtiyaçtan hiçbir zaman hâlî değildir.
Çok paralı insanların bile muhakkak ki ihtiyaçları
her şeye vardır. Bu ihtiyaçları için insanların
birbirlerine:

“—Yahu benim şuna ihtiyacım var, buna
ihtiyacım var. Bana verivermez misin?” diye
müracaatları doğru bir şey değildir.

Müracaat doğrudan doğruya Allah'a olacak.
Doğrudan doğruya. Ama bir vasıta olur başka.
Ama doğrudan doğruya Allah'tan iste ki, o
vasıtayı sana Allah kendisi havale etsin.

Bu isteme her ne şekilde olursa olsun, doğru
olmadığı şöyle bir kıssa ile anlatılır:

Hz. Ömer RA Medine-i Münevvere'de bir
dilenciği görmüş.

Bakmış ki dileniyor şundan bundan.
Yanıdakilere demiş ki:

“—Bu adam fakir. Doyurun bu adamın karnını!”
Götürmüşler, doyurmuşlar karnını.

Sonra bakmış yine adam dileniyor. Yakalamış adamı. Bakmış koltuğunun altında kocaman bir de torbacığı var. Adamı güzel bir dövmuş. Torbasını da elinden almış. Orada beylik develeri varmış. Develerin önüne torbayı silkelemiş.

Şimdi diyorlar ki;

“—Hz. Ömer’in o adamın elinden torbasını almaya ne hakkı vardı? O adam onları istemiş istemiş, ondan bundan doldurmuş torbasına. Bir hafta bir ay geçinecek. Dilencinin elinden bunu almaya ne hakkı vardı?”

Diyor ki;

“—Bugünün Rezzak’ı olan Allah seni doyurdu. İşte yedirdi, karnını doyurdu. Yarının da Allah’ı var. Bugün için yarına sen hazırlanmaya hakkın yok. Belki yarın yaşamayacaksın. Ne diye âlemin parasını malını elinden alıyorsun? Yarına yaşayacağına senedin mi var elinde? Yok.

Öyleyse niçin âlemi rahatsız ettin de aldın bunları? Binâen aleyh bunların sahibine iadesi lazımdır. İadesine de imkân yok. Kim bilir nerelerden aldı adam bunları. İyisi mi beylik develerinin önüne dökeyim.”

Buradan çok ders çıkarmışlar. İstemekte üç eksiklik var. Birisi, isterken şikâyet var. İstedığın vakitte Allah’tan şikâyet var altında saklıca...

Diyorsun ki:

“—Allah bana vermedi rızkımı bugün. Binâen aleyh, sen bana bir parça bir şey ver de ben bugün geçineyim.”

Bu şikâyet oluyor. Buna şöyle bir misal vermiş:

Senin elinde kölelerin, hizmetkârların vardır. Senin evinde yerler içerler. Fakat senin bu hizmetkârın gider de başkasına;

“—Bana biraz ekmek verir misiniz, bana biraz yiyecek verir misiniz? Benim efendi bana bakmıyor!” derse, bunu da efendisi duyarsa ne kadar sıkılırsın, yani darılırsın.

Dönünce de kovarsın onu:

“—Defol git, bir daha gelme benim kapıma!” da dersin.

Ama Allah bunu demiyor. Lütfu geniş. Böyle bir şikâyettir bu. Her gün Allah-u Teâlâ senin rızkını verecektir. Başkasından istemene hiç lüzum yok.

İkincisi; istemekte zillet vardır. Mutlaka isteyeceksen Allah’tan iste! Allah’ın kullarına ne müracaat ediyorsun. Onlar da Allah’a muhtaç. Muhtaç olan birisinden istemek olmaz. Müslüman azizdir.

وَلِلَّ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ

(المنافقون: ٨)

(Ve li'llâhi'l-izzetü ve li-rasûlihi ve li'l-mü'minîne) [Halbuki izzet ve şeref Allah'ındır, Peygamberinindir, müminlerindir.] (Münâfikùn, 63/8)

İzzet mü'minin, fakat sen o izzeti ayaklar altına alıyor, "Bana da ver!" diyerekten ötekine el açyorsun. Bu müslümana ve mü'mine yakışmayan sıfatlardan birisidir.

Bu sebeplerden dolayı, istemenin caiz olmadığını beyan etmişler. Allah hepimizi affetsin...

Onun için Arap arabalarının arkasında, hani bizim reklamlar var ya, o reklamlar gibi onlar da arabaların arkasına yazıyorlar ki:

"—Allah'tan gayrısından isteyen zelil olur."

Tâbir bu. Allah'tan gayrısından isteyenler daima zelil olur, hor hakir olur diyerek böyle bir şey de yazmışlar.

e.Hacının Her Adımına Yetmiş Hasene

Başka bir hadis-i şerif şöyle:⁶

الْحَاجُّ الرَّائِبُ، لَهُ بِكُلِّ لِّخٍ طَوَةٌ يَضَعُهُ بَعِيرُهُ
حَسَنَةً، وَالْمَاشِي لَهٗ بِكُلِّ خَطْوَةٍ يَخْطُوهَا سَبْعُونَ
نَ حَسَنَةً مِنْ حَسَنَاتِ الْحَرَمِ

(الديلمى عن ابن عباس)

⁶ Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.195, no:5119; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.III, s.480, no:5278; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.V, s.25, no:11892; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XII, s.160, no:11676.

RE. 201/5 (*El-hâccü'r-râkibü, lehû bi-küllî hatvetin yadauhû baîruhû hasenetün, ve'l-mâşî lehû bi-küllî hatvetin yahtühâ seb'üne hasenetün min hasenâti'l-haremi.*)

(*El-hâccü'r-râkibü, lehû bi-küllî hatvetin yadauhû baîruhû hasenetün*) “Hacı, binekli olarak hacca gelmişse, hayvanının attığı her adımdan dolayı, Allah onun adımına bir hasene verir.”

(*Ve'l-mâşî lehû bi-küllî hatvetin yahtühâ seb'üne hasenetün min hasenâti'l-haremi*) “Hacca yürüyerek gelenin her adımına ise, Harem sevabı ile yetmiş hasene sevap verilir. (Harem sevabının bir tanesi yüz bin sevaptır)

Şimdi hacca gitmek iki türlü oluyor: Birisi binekle gidiyorsun, birisi de yayan gidiyorsun. Mesela Mekke'ye eskiden çok uzak yerlerden de üç beş ay evvel çıkıp, yürüyerek gidenler olurlarmış. Belki mesafelerine göre bugün de oluyordur. Ayrıca gerek at, gerek araba, gerek tayyare... Hangisi olursa olsun bunlara binilerek de gidilebiliyor. Bindiği at, deve, neyse onun her adımına bir hasene veriliyor.

Ama bir de yürüyerek gidenler var.

Şimdi de görüyoruz, hacda birçok hacı efendiler yayan olarak Mekke'den Arafat'a hep yayan çıkarlar. Çocukları arkalarında, eşyaları sırtlarında, fenerleri ellerinde hepsi tekdüze halinde yürüyüp giderler. Binlerce kişi böyle.

Bunların çoğunun sebebi sevaba nail olmak için. Yani parasızlıktan fakirlikten de değil en çok sevaplardan birisi de yürüme sevabı alabilmek için. Gençlik var, kudretleri var. O mıntıkanın insanları ekseriyetle... Onun için yürüyerek gitmeyi tercih ediyorlar. Ama biz beceremiyoruz başka.

Böyle yürüyerek giden için, attığı her bir adıma yetmiş Harem hasenesi, Mekke hasenesi veriliyor. Mekke hasenesi de ayrıca yüz bin kat... Yetmiş kere 100 bin, yedi milyon eder. O kadar çok sevap var her adımına...

Bu sefer Medine-i Münevvere’de Araplar vaaz ederken ben de onları dinlerken –hoşuma gider de dinlerim– adam bundan bahsediyordu. Bir de anlatırken, vuruyor ayağını böyle.

“–Yaya olarak hacca giden insanların böyle her adımına Harem’in sevaplarından yani 100 bin sevaptan 70 tane sevap verilir ki, işte bu çok hesapsız bir sevap... Her adıma bu. Oraya gidinceye kadar kim bilir kaç adım atacak. Çünkü 20 kilometreden fazla...

Bir kilometre 1000 adım mıdır? Bir metre bir adım olsa mesela. Demek 20 bin adım yapacak aşağı yukarı. Hesapsız bir sevap...

f.Hacı Allah’ın Himayesi Altındadır

Deylemî, Ebû Ümâme RA’dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz, buyurmuşlar ki:⁷

الْحَاجُّ فِي ضَمَانِ اللَّهِ مُقْبِلٌ وَمُدْبِرٌ، فَإِنْ أَصَابَ
هُ فِي سَفَرِهِ تَعَبٌ أَوْ نَصَبٌ، غُفِرَ اللَّهُ لَهُ بِذَلِكَ
سَيِّئَاتُهُ، وَكَانَ لَهُ بِكُلِّ قَدَمٍ يَرْفَعُهَا أَلْفُ دَرَجَةٍ فِي
الْجَنَّةِ، وَبِكُلِّ لِقْطَرَةٍ تُصِيبُهُ مِنْ مَطَرٍ أُجْرُ شَهِيدٍ
(الديلمى عن ابى امامة)

RE. 201/6 (*El-hâccü fî damâni'llâhi mukbilen ve müdbirâ, fein esâbehû fî seferihî taabün ev nesabün, gafara'llàhu bi-zâlike seyyiâtihi, ve kâne lehû bi-küllü kademün yerfeuhû elfü derecetin fi'l-cenneti, bi-küllü katretin tusîbuhû min matarin ecrü şehidin.*)

(*El-hâccü fî damâni'llâhi mukbilen ve müdbirâ*)
Hacı Allah'ın garantisindedir, sigortasındadır, hıfz ü himâyesindedir. Allah'ın kefâleti altındadır. (*Mukbilen ve müdbiran*) İster hacca gelirken olsun, ister hacı bitirmiş dönüyorken olsun...

(*Fein esâbehû fî seferihî taabün ev nesabün, gafara'llàhu bi- zâlike seyyiâtihi*) “Eğer bu yolculuğunda hacıya yorgunluk, bitkinlik ârız olursa, Allah bunun sebebiyle günahlarını bağışlar.”

⁷ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.2, s.149, no:2761; Ebû Ümâme RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.V, s.14, no:11840; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XII, s.161, no:11677.

(*Ve kâne lehû bi-küllî kademün yerfeuhû elfü derecetin fi'l- cenneh*) “Kaldırıp da attığı her adımdan dolayı, Allah onu cennette bir derece yükseltir.”

(*Ve bi-küllî katretin tusîbuhû min matarin ecrü şehîd*) “Yağmurdan üzerlerine damlayan her damla için, bir şehid sevabı verilir.”

Hacca giden kimse hacılığı yapıncaya kadar, hacca giderken de, vatanına gelirken de Allah-u Teâlâ'nın hıfz u himayesi altındadır.

Olur ya, bir hastalığa, bir sıkıntıya bir meşakkate düşecek olursa, bu hastalığından, rahatsızlığından, yorgunluğundan dolayı bütün günahları silinir. Attığı her adımına cennetten bir derece verilir.

Cennetin ne tadına doyulur, ne tavsifine imkânımız olur. Allah-u Teâlâ bizi affetsin de, fazl u keremiyle oraya giden kullarının arasına bizleri de kabul etsin... Bizim yüzümüz yok istemeye.

Şimdi bir de yağmurlu gün var, Yağmur damlası dökülüyor ya insanların üzerine. Şimdi biz de o yağmura tutulduk. Şimdi acayip bu insanlar. Orada oluk, altınoluk dedikleri oluk var ya, o oluk altında su kavgası yapıyorlar. Emin olunuz, altı böyle mahşer gibi yığılmış. Herkes oradan yıkanacağım, ıslanacağım diyerekten can atıyor. Birbirlerini kakıştıyorlar.

Yağmurun damlası da isabet etse kâfi ama, ille buradaki bol suda yıkanacağım diyerek hücum ediyorlar oraya... Soyunuyor bir de vücudum ıslansın diyerekten. Biz de “İslanmayalım, hasta oluruz!” diye korkuyoruz. Yağmurdan böyle bir damla isabet ederse kendisine, isabet eden her damla için bir şehid ecri verilir.

g. Hac Allah Yolundadır

Simeveyh, Enes ibn-i Mâlik RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁸

الْحَجُّ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، تُضَعَّفُ فِيهِ النَّفَقَةُ بِسَبْعِمِائَةٍ

ضِعْفٍ
(سمويه عن أنس)

RE. 201/7 (*El-haccu fî sebîli'llâhi, tuda'afu fîhi'n-nafakati bi- seb'i mieti dı'fin.*)

(*El-haccü fî sebîli'llâh*) “Hac Allah yolundadır. Hacca yapılan masraf, Allah yoluna yapılan masraftır. (*Tüda'afü fîhi'n-nafakatü*) Buraya sarf edilen, hac için yapılan masraflar artırılır kat kat; (*bi-seb'i mieti dı'fin.*) yedi yüz misli sevap verilir.”

Şimdi hacca giderken para harcıyoruz tabi. Para harcamaya gidiyoruz. Burada Allah yoluna harcasan bire on veriyor. Bire on sevap var, hangi parayı harcasan. Oradaki harcadıklarımıza da bire 100 bin veriyor. Aradaki farka bak.

⁸ *Kenzü'l-Ummâl*, c.V, s.4, no:11784; *Camiü'l-Ehadis*, c.XII, s.167, no:11691.

Onun için paraya bazı adamlar kıyamaz. Gelmiş buraya Harem-i Şerif'in içinde yatıyor. Neden? Para vermemek için. Bedava orası... Para vermemek için Harem-i Şerif'in içerisinde yatmayı tercih ediyor. Harem-i Şerif'in içinde yatmak caizdir ama edebe de uygun gelmiyor.

Onun için, orada ne kadar çok parayı harcarsan o kadar çok sevabın var ama, bizim de biraz bahilliğimiz tutuyor orada, mesela bir şey alacağız. 100 riyal diyor adam. Adama diyor ki: “—Yok 50 riyal veririm.”

Bol bol pazarlık ediyor. En nihayet neyse onu alıyor. Fazla paramız olsa da bol harcasak iyi ama, hesap da lazım. Birden harcarsak, arkası da gelmez tabi paranın. Muayyen bir parayla gidiliyor çünkü.

h.Hacc-ı Mebrûr

Hac nedir ki yâni, haccı ne sanıyorsun sen?

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁹

⁹ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.3, s.325, no:14522; Taberânî, *Mu'cemü'l- Evsat*, c.8, s.203, no:8405; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.3, s.480, no:4119; Ukaylî, *Duafâ*, c.I, s.141, no:173; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.147, no:2753; Ebû Hüreyre RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.III, s.477, no:5266; *Kenzü'l-Ummâl*, c.5, s.20, no:11834;

Câmiu'l-Ehâdîs, c.XII, s.165, no:11688.

الْحَجُّ الْمَبْرُورُ، لَيْسَ لَهُ جَزَاءٌ إِلَّا الْجَنَّةُ. قَالُوا:
يَا رَسُولَ اللَّهِ، مَا بَرُّ الْحَجِّ؟ قَالَ: إِطْعَامُ الطَّعَامِ،
وَإِفْشَاءُ السَّلَامِ

(حم. عق. هب. عن جابر)

RE. 201/8 (*El-haccü'l-mebrûru leyse lehû cezâün ille'l-cenneh.*) “Makbul, mebrûr bir hac oldu mu, mükâfatı cennetten başka bir şey değildir.” Yâni, mebrûr bir hac yapabildi mi bir insan, mükâfatı cennettir.

(*Kâlû: Yâ rasûla'llâh, mâ birrû'l-hacci*) “Yâ Rasûlallah, haccın mebrurluğu nedir?” dediler.

(*Kâle*) Peygamber SAS Efendimiz buyurdu ki:

(*İt'âmü't-taàm, ve ifşâü's-selâm*) “Yemek yedirmek ve selâmı yaymak, herkese selâm vermek.”

Haccın kabulünün şartı; yemeği çok bol yedireceksin, selâmı da bol vereceksin herkese...

Onun için, eskiden hacı efendiler gelmezden evvel evlerine tenbih ederler. Haline göre bir, iki, üç koyun, inek, deve keser; gelecek hacılarını karşılar, onlara yemekler yedirirlerdi. Bir gün, iki gün, üç gün... Bazı yerlerde yedi gün bunu devam ettirirlermiş. Eh herkesin haline göre yapması lazım! Fakat biz bunların hiç birisine de tahammülümüz olmuyor.

i.Hac Farz, Umre Nafile

Hàkim ve Deylemî, Zeyd ibn-i Sâbit RA'dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁰

الْحَجُّ وَالْعُمْرَةُ فَرِيضَتَانِ، لَا يَضُرُّكَ بِأَيِّهِمَا بَدَأْتَ

(ك. والديلمى عن زيد بن ثابت)

RE. 201/9 (*El-haccü ve'l-umretü farîdatâni, lâ yedurruke bi- eyyihimâ bede'te.*)

(*El-haccü ve'l-umretü farîdatâni*) “Hac da, umre de farzdır; (*lâ yedurruke bi-eyyihimâ bede'te*) hangisinden başlasan zarar yok.”

Peygamber SAS Efendimiz'in çeşitli sözleri vardır. Mezheplerin ihtilafı buradan ileri gelmiştir ki, birisi bir sözünü almış, birisi de başka bir sözünü almıştır.

Şimdi hacca giden kimseler, evvelâ bir umre yapıyorlar. Umreyi önden çıkarıyorlar. Ona temettû haccı diyorlar. Sonra hacda bulunduğu müddetçe serbest kalıyor, ihramdan çıkıyor, elbiselerini giyiniyor, rahat Mekkeli gibi işinde gücünde gidiyor. Hac günleri geldiği zaman, Zilhicce'nin sekizinci günü, bu sefer yeniden hac için ihrama niyet ediyor, haccını yapıyor. Bu kolay iş. Umreyi evvel yapıyor çünkü.

¹⁰ Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.643, no:1730; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.II, s.284, no:217; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.147, no:2754; Zeyd ibn-i Sâbit RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.V, s.22, no:11878; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VII, s.240, no:6210.

Ama efdal olan, umreyi hacdan sonra yapmaktır. Oraya hac niyetiyle gideceksin. Haccın vazifesi ihramlıdır. İhramlı olarıktan tâ hac bitinceye kadar duracaksın. [Hacc-ı Kıran ve Hacc-ı İfrad'da böyledir.]

Ama çok erken gittiysen, uzun müddet böyle ihram içerisinde kalmak zordur. Bu zorluğundan dolayı umreyi yapar, ihramdan çıkar. Vazifesini yapar. Ama dayanıklıysa kendisi, gençse, dayanıklıysa, vakit de hava da müsaitse hacda ihramlı olarak durmak efdaldır.

Şimdi bu hadis-i şeriften, İmam Şafii umrenin farzıyetine kâil olmuş:

“—Rasûlüllah böyle dedi.” diyor.

Bizim İmamımız İmam-ı A'zam:

“—Yok.” diyor. “Umre sünnettir.” diyor. Neden?

Şimdi bak, altındaki hadis-i şerif bunu açıklıyor:

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹¹

الْحَجُّ مَكْتُوبٌ، وَالْعُمْرَةُ تَطَوُّعٌ

(ابن أبي داود عن أبي صالح مآهان مرسل)

RE. 201/10 (*El-haccu mektûbün, ve'l-umretü tatavvuun.*)

¹¹ İbn-i Ebî Dâvud, *Mesâhif*, c.I, s.383, no:275; Ebû Sâlih Mahan Rh.A'ten.

Kenzü'l-Ummâl, c.V, s.22, no:11879; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XII, s.169, no:11695.

(*El-haccu mektûbün*) “Hac farzdır, (ve’l-umretü tatavvuun) umre ise nafiledir.”

Bu hadis-i şerif de İmam Mâlik ile bizim İmamımız İmam-ı A’zam’ın delili oluyor.

j.Hac Aradaki Günahlara Kefaret Olur

Ebü’ş-Şeyh, Ebû Ümâme RA’dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹²

الْحَجُّ يُكَفِّرُ مَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْحَجِّ الَّذِي قَبْلَهُ،
وَرَمَضَانُ يُكَفِّرُ مَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ رَمَضَانَ الَّذِي قَبْلَهُ،
وَ الْجُمُعَةُ تُكَفِّرُ مَا بَيْنَهَا وَبَيْنَ الْجُمُعَةِ الَّتِي

قَبْلَهَا

(أبو الشيخ عن أبي أمامة)

RE. 201/11 (*El-haccü yükeffiru mâ beynehû ve beyne’l- hacci’llezî kablehû, ve ramadànu yükeffiru mâ beynehû ve beyne ramadàne’llezî kablehû, ve’l-cumuatü tükeffiru mâ beynehâ ve beyne’l-cumuatî’lletî kablehâ.*)

(*El-haccü yükeffiru mâ beynehû ve beyne’l- hacci’llezî kablehû*) “Hac, kendisinden evvelce yapılmış olan öteki hacla aradaki işlenmiş hataların, günahların affına sebep olur. Yâni kefarete olur, siler.”

¹² Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.II, s.148, no:2758, Ebû Ümâme RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.V, s.21, no:11836; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XII, s.170, no:11698.

(*Ve ramadànu yükeffiru mâ beynehû ve beyne ramadàne'llezî kablehû*) “Ramazan, kendinden önce tutulmuş olan Ramazan’la bu seneki Ramazan arasındaki günahların affına sebep olur, yâni kefaret olur.”

(*Ve'l-cumuatü tükeffiru mâ beynehâ ve beyne cumuati'lletî kablehâ*) “Cuma, daha önceki hafta kılınmış olan cumayla bu cuma arasındaki günahların affına sebep olur, yâni kefaret olur.”

Geçen sene hacca gittik. Bugüne kadar yine bir kabahatler yaptık. Günahlar işledik yine. Beşeriyet icabı gûnahtan salim olamayız, melek değiliz. Bu sene yine gideceğiz hacca... İşte bu sene hacca gittiğın vakitte, geçen senenin haccıyla bu senenin haccı arasında yaptığımız kabahatler orada affolur.

Geçen Cuma kıldık Cumamızı. Bu Cuma’da kıldık. Bu iki cumanın arasındaki yedi gün içerisinde bazı günahlar işledik, kabahatler yaptık.

Kebâir olmamak şartıyla, hak hukuka da tecavüz olmamak şartıyla. Hak hukuk mutlaka helalleşmeye, kebâirler de tevbeye muhtaçtır. Diğerleri otomatik mi diyorlar şimdi, kendiliğinden silinir. Bu ibadetler yapılıncâ defter temizlenir.

Onun için Cumaları kat’iyyen bırakmamalı, cemaatleri kat’iyyen bırakmamalı!

k.Hacının Ev Halkına Şefaati

Bezzâr, Ebû Mûse'l-Eş'arî RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹³

الْحَاجُّ يَشْفَعُ فِي أَرْبَ عِمَائَةٍ مِنْ أَهْلِ بَيْتِهِ، وَيَخْرُجُ
مِنْ ذُنُوبِهِ كَيَوْمِ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ
(البزار عن أبي موسى)

RE. 201/12 (*El-hâccü yeşfeu fî erbaamieti min ehli beytihî, ve yahrucü min zünûbihî keyevmi veledethü ümmühû.*)

(*El-hâccü yeşfeu fî erbaamieti min ehli beytihî*)
“Hacı, ev halkından dört yüz kişiye şefaate edebilir. (*Ve yahrucü min zünûbihî keyevmi veledethü ümmühû*) Ve anasından doğduğu gibi günahlarından temizlenmiş olur.

Hacı kendisi mağfur oldu, affolundu; fakat geldikten sonra ehli beytinden 400 kişiye de şefaate hakkı verilir kendisine. Kendi ehli beyti 400 kişi yoktur ama geçmiş silsilesinden, şundan bundan 400 kişiye şefaate hakkı veriyor Cenab-ı Hak.

Hacı hacdan gelirken, anasından doğduğu gün gibi tertemiz gelir. Hiçbir günahı yoktur.

“—Hepsi mi temizlenir?” Hepsi tabii...

¹³ Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.479, no:3196; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.III, s.484, no:5289; Ebû Mûsâ el-Eş'arî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.V, s.14, no:11841; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XII, s.182.

Onun için hacı gelirken karşılamaya git. O evine girmeden yakala onu yolda, daha günaha girmeden. Allah hem hacıyı mağfiret ediyor, hem hacı kimlere mağfiret isterse onları da affediyor.

Onun için hacıları karşılıyoruz. Karşılammamızdaki sebebin birisi, onun ağzından “Yâ Rabbi bunları affet!” duasını alabilmek. Yoksa saltanat için değil.

Şimdi Bursa'dan Mudanya'ya giderler, Yalova'ya gelirler, İstanbul'a gelirler. Tayyare meydanlarına gelirler. Kimisi hacı karşılayacak. Kimisi yüzük alacak.

Kimisi eskiden hediyeler getirirdi hacılar, o hediyeleri alacak. O hediyeleri almak için karşılamaya gelirler. Hatta davullar filan da götürürlerdi bazen eski devirlerde...

Hacıyı karşılamak, hediye almak için değil de, hacının bu duasını almak içindir. Onun için, ne kadar uzakta karşılar da, onun ağzından bu duayı alabilersen, ne mutlu sana!

Altta hacamatlara dair hadis-i şerif var. Bugün ben de hacamat olacaktım da nasib olmadı. Onun için dersimiz burada kalsın.

Allah sizi de bizi de mağfiret etsin... Sizi de bizi de iyiler arasına kabul eylesin...

İyiler arasında yaşatsın... Son nefeste iyilerle beraber can vermek ve ahirette de iyilerle beraber haşrolmak devlet ü şerefine fazl u keremiyle nâil etsin...

Li'llâhi'l-fâtihah!

Mehmet Zahid Kotku

16. 05. 1971 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

